

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115225866
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2115225866.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: VK Invest Group, s.r.o., IČO: 36 291 731, so sídlom Štúrova 3139/50, Hlohovec, zastúpeného: 1. KUČERA & PARTNERS, advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 52 425 592, so sídlom Slov. nár. povstania 6, Hlohovec, 2. Mgr. Miroslav Tokarčík, advokát, IČO: 42 296 226, so sídlom Študentská 17, Trnava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Eva Koleničová, s.r.o., IČO: 53 598 806, so sídlom Dolné Dubové 249, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 19C/475/2015-451 zo dňa 11. januára 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobcovi **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- 23 -

1. Súd prvej inštancie rozsudkom označeným v záhlaví (druhý v poradí) I. výrokom určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území D., obec D., okres Hlohovec, zapísané na LV č. XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Hlohovec, ako parcela registra „C“ č. 6199/8, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 144 m², parcela registra „C“ č. 6199/11, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 575 m², a stavba bez súpisného čísla, postavená na parcele č. 6199/11, druh stavby: rozostavaná budova, popis stavby: rozostavaný objekt obchodu, a nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území D., obec D., okres Hlohovec zapísané na LV č. XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Hlohovec, ako parcela registra „C“ č. 741/3, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 2700 m², parcela registra „C“ č. 741/19, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 3328 m², parcela registra „C“ č. 741/24, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 35 m², parcela registra „C“ č. 741/27, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvoria o výmere 710 m², a stavba, súpisné číslo XXXX, postavená na parcele č. 741/3, druh stavby: priemyselná budova, popis stavby: hlavná výrobná budova, nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného A. B., II. výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 657, § 151a, § 151b ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“),

s poukazom aj na procesné ust. § 137, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že zmluva o pôžičke a záložná zmluva boli písomne uzavreté, i to, že predmetné nehnuteľnosti sú založené v prospech žalovaného. Sporné bolo, či došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov, teda či skutočne došlo k poskytnutiu pôžičky. Po zistení, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení existencii záložného práva, a to vzhľadom na skutočnosť, že žalobca mal za to, že záložné právo buď nikdy nevzniklo, alebo je už premlčané, predmetná žaloba je prostriedkom odstránenia neistoty právneho postavenia žalobcu, súd ako otázku prejudiciálnu riešil, či došlo medzi stranami sporu k uzavretiu zmluvy o pôžičke - odovzdaniu a prevzatíu finančných prostriedkov titulom zmluvy o pôžičke, keď záložné právo zriadené za účelom zabezpečenia pohľadávky zo Zmluvy o pôžičke, má vo vzťahu k Zmluve o pôžičke akcesorickú povahu. Okresný súd viazaný názorom odvolacieho súdu, že dokiaľ k odovzdaniu predmetu pôžičky (peňazí) nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne, pričom v danej veci bolo sporné, či došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov, doplnil dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalovaným, a to E. E. a E. B., keď na žalovanom spočívalo dôkazné bremeno túto skutočnosť preukázať. Vyhodnotením dôkazov, a to jednotlivito a vo vzájomných súvislostiach dospel súd k záveru, že žalovaný v konaní nepreukázal skutočnosť, že došlo k odovzdaniu predmetu pôžičky - finančných prostriedkov, keď podľa názoru okresného súdu táto skutočnosť musí byť preukázaná bez akýchkoľvek pochybností. V danej veci však z výpovede žalovaného A. B. a svedka E. B. je zrejmé, že ich výpovede sa nezhodujú v podstatných skutočnostiach práve ohľadom odovzdania a prevzatia finančných prostriedkov. Žalovaný A. B. opakovane (v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 17.8.2016 a vo výpovedi pred okresným súdom dňa 27.2.2019) uviedol, že: „Bol tam prítomný otec, ja, pani C. a pán C..“. Žalovaný pred súdom uviedol, že: „...pani C. vyplatili peniaze, boli vo veľkej taške, asi hodinu ich prerátavala, boli v tisíckach a 5-tisíckach...“. Svedok E. B. uviedol, že peniaze si prevzala p. C. a p. B.. Svedok tiež uviedol, že mali čítačku, peniaze boli rýchlo prepočítané, pripočítavali ich obidve. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný sa vôbec nezmieňuje o prítomnosti p. B. pri odovzdávaní finančných prostriedkov. Svedok E. B. zase neuvádza prítomnosť p. C., ktorého označil žalovaný. Ďalší rozpor vo výpovediach je ohľadom prepočítania peňazí, keď podľa žalovaného peniaze si prepočítavala p. C. asi hodinu a podľa svedka peniaze boli prepočítané rýchlo, nakoľko mali čítačku. Okresný súd ďalej poukázal na to, že v konaní nebolo preukázané, že žalovaný skutočne disponoval v hotovosti sumou vo výške 150.000.000,- Sk, táto suma mala byť v trezore u E. B.. Výpoveď svedka o vlastníctve 150.000.000,- Sk okresný súd vyhodnotil ako účelovú v snahe preukázať poskytnutie pôžičky, nakoľko okrem samotného vyhlásenia svedka toto nebolo podporené žiadnym iným relevantným dôkazom, ktorý by preukazoval reálnu dispozíciu s touto finančnou sumou v čase uzavretia zmluvy o pôžičke, prípadne iný dôkazný prostriedok preukazujúci vlastníctvo takejto finančnej hotovosti. Ani výpoveďou svedkyne E. E. nebolo preukázané, ani vyvrátené, že spoločnosť žalobcu prevzala finančné prostriedky z pôžičky. Čo sa týka listinného dôkazu predloženého žalobcom - účtovná závierka žalobcu za rok 2008, ktorou žalobca preukazoval, že finančné prostriedky nie sú vedené v účtovníctve, a teda neboli poskytnuté, súd má za to, že toto jeho tvrdenie bez akýchkoľvek iných dôkazov nepreukazuje neposkytnutie pôžičky. Vzhľadom na uvedené, keďže existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebola preukázaná, záložné právo nevzniklo, preto súd žalobe vyhovel. Keďže záložné právo nevzniklo, nebolo potrebné zaoberať sa námietskou jeho premlčania.

4. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1, § 262 Civilného sporového poriadku, keď žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorým navrhol zmenu zamietnutím žaloby a priznaním náhrady trov konania, vrátane odvolacieho konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), f) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že k údajnému rozporu ohľadom osôb prítomných pri odovzdaní finančných prostriedkov uviedol, že svedok E. B. uviedol, že pri odovzdávaní peňazí bola aj F. B., žalovaný to vo svojej výpovedi už neuviedol, ale nekonštatoval, že F. B. prítomná nebola, iba opomenul spomenúť jej prítomnosť, a to z dôvodu, že jej prítomnosť v dome, v ktorom žila s jeho otcom, bral ako samozrejmosť, a zároveň vzhľadom na jej nezvestnosť ani nepovažoval za dôležité uviesť to, že pri tom bola prítomná aj ona, keďže v čase jeho výsluchu nebolo možné vykonať jej výsluch. Súd prvej inštancie v rozsudku uvádza, že z výpovede žalovaného vyplýva, že peniaze si prepočítavala p. C. asi hodinu a podľa svedka E. B. boli prepočítané rýchlo, nakoľko mali čítačku. Okresný súd vidí rozpor vo výpovediach, ktoré si však žiadnym spôsobom neodporujú. Prepočítanie sumy 150.000.000,- Sk

mohlo vzhľadom na tak vysokú sumu trvať aj niekoľko hodín, avšak vzhľadom na to, že mali k dispozícii počítačku peňazí, prepočítanie trvalo cca hodinu, čo je v porovnaní s ručným počítaním s istotou možné považovať za rýchle prepočítanie. Predkladá príkladmo popisy počítačiek peňazí, z ktorých vyplýva, že počítaajú bankovky s rýchlosťou 1.000 bankoviek za minútu. Pri sume 150.000.000,- Sk rozdelených len na bankovky v hodnote 5.000,- Sk by išlo o 30.000 ks bankoviek, čo znamená min. 30 minút prepočítavania pomocou počítačky (neberúc do úvahy maximálny počet bankoviek na 1 vstup, čo je pri väčšine počítačiek okolo 200 ks a neberúc do úvahy ľudský faktor, keď treba prepočítané bankovky vybrať a vložiť ďalšiu kôpku bankoviek, čiže ani 30 minút by nepostačovalo na prepočítanie 30.000 ks bankoviek). Finančné prostriedky v sume 150.000.000,- Sk pozostávali nielen z bankoviek v hodnote 5.000,- Sk, ale aj bankoviek v nižšej hodnote, a teda aj počet kusov bankoviek bol vyšší. Trvanie prepočítavania cca 1 hodina je preto primerané a rozpor vo výpovediach, ktorý okresný súd videl, neexistuje. Z výpovede E. B. jednoznačne vyplýva ako sa k finančným prostriedkom 150.000.000,- Sk dostal, keď počas svojho výsluchu jasne a neomylné uviedol, odkiaľ pochádzali peňažné prostriedky, ktoré následne poskytol žalovanému. Okresný súd žiadnym spôsobom neriešil skutočnosť, že bývalá konateľka žalobcu, p. C., v zmluve o pôžičke potvrdila, že finančné prostriedky boli odovzdané pri podpise zmluvy o pôžičke v hotovosti, a dokonca na zmluvu o pôžičke pripojila svoj podpis osvedčený notárom. Samotná zmluva sa stáva potvrdenkou o reálnom prevzatí pôžičky, niet väčšej istoty pre veriteľa a zároveň pre dlžníka, disponovať potvrdením o prevzatí peňazí priamo v zmluve (osobitný doklad sa môže napríklad stratiť, môže ho niekto odcudziť a pod.). Tvrdenia p. C. o tom, že nevedela, čo podpisuje, neobstoja a je zrejme, že sú účelové (inak by jej mohla hroziť zodpovednosť za škodu voči žalobcovi), o to viac, že p. C. je osoba s právnickým vzdelaním. Okresný súd sa nevysporiadal a nevyjadril k uznaniu dlhu z roku 2014, ktoré bolo podpísané a v dôsledku ktorého začala plynúť nová premičacia lehota. Ide o rozhodujúcu skutočnosť, pretože k podpísaniu uznania dlhu, ktorý nevznikol, by nemala F. B. žiaden dôvod. Poukázal na to, že uznanie dlhu má svojou povahou najbližšie k urovnaniu (§ 585 Občianskeho zákonníka), pretože uznaním dlhu sa potvrdzuje právny základ existencie záväzku. Sú dokonca názory, že uznanie dlhu predstavuje poddruh urovnania, a preto na dohodu o uznaní dlhu možno podporne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka o urovnaní, najmä pokiaľ ide o vplyv omylu na uznávací prejav vôle dlžníka (pozri § 586 Občianskeho zákonníka). Uznanie dlhu sa od urovnania líši tým, že uznanie dlhu spočíva len na ústupkoch jednej zmluvnej strany (konkrétne na strane dlžníka). Uznanie dlhu predstavuje, rovnako ako urovanie, nový samostatný dôvod plnenia. Uznaný záväzok je napriek svojej identite s pôvodným záväzkom nezávislý od skutočnosti, či predtým existovalo pochybné alebo sporné právo. Okresný súd neriešil, že medzi stranami bolo nesporné, že bola vystavená kvitancia a časť nehnuteľností bola odbremenená zo záložného práva v prospech žalovaného, a to už od roku 2009. V konaní bolo jednoznačne dokázané, že F. B. opakovane pri prevodoch nehnuteľností v zmluvách o prevode vlastníckych práv zo žalobcu na tretie osoby konštatovala, že bola/je udelená kvitancia zo strany žalovaného a za týmto účelom boli aj prevádzané nehnuteľnosti na základe týchto skutočností odbremenené a prevod sa tak uskutočnil. Uvedené bolo zdokladované a preukázané listinami z katastra nehnuteľností. V prospech platnosti zmluvy o pôžičke svedčí aj skutočnosť, že žalobca nadobudol kúpou viaceré nehnuteľnosti, na ktoré by podľa účtovných záznamov nemal dostatok finančných prostriedkov. Tieto finančné prostriedky nadobudol práve od žalovaného titulom pôžičky. Touto skutočnosťou sa však súd prvej inštancie nezaoberal a pri rozhodovaní ju nevzal do úvahy ako okolnosť potvrdzujúcu reálne odovzdanie peňazí. Rozsudok nebol riadne a dostatočne odôvodnený, v dôsledku čoho boli porušené ústavné práva žalovaného v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach).

6. Premlčanie nemá za následok zánik pohľadávky, iba jej nevymáhateľnosť. Z výkladu k ustanoveniu § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje zánik záložného práva, vyplýva, že v prípade, ak bola platná pohľadávka zabezpečená záložným právom, záložné právo nezaniká premlčaním pohľadávky. To znamená, že záložné právo zostáva v platnosti, ak medzičasom dôjde k premlčaniu, avšak nie k zániku pohľadávky. V prípade zániku pohľadávky zaniká i samotné záložné právo (JUDr. Imrich Fekete, CSc. „Občiansky zákonník Veľký komentár“, Eurokódex, s.r.o.). Je viac ako zrejme, že vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej doby nespôsobuje zánik práva, ale iba zánik nároku. V takomto prípade teda nezaniká subjektívne právo, ale iba právny nárok, ktorý sa na toto subjektívne právo viaže. Zánik nároku potom spôsobuje zánik možnosti domáhať sa splnenia povinnosti zo strany oprávneného voči povinnému proti jeho vôli. Ak by povinný súhlasil s plnením po uplynutí premlčacej doby, z dôvodu existencie subjektívneho práva aj po uplynutí premlčacej doby, takéto plnenie by bolo možné a nezaložilo by na strane oprávneného vznik bezdôvodného obohatenia. Z tohto dôvodu zákonodarca, logicky, v ustanovení spomenutého § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka nespája

premlčanie záložného práva s jeho zánikom. Premlčaním záložné právo nezaniká, akurát ho nie je možné v prípade vznesenia námietky premlčania vykonať proti vôli povinného subjektu (záložcu). Ak teda povinný vznesie námietku premlčania po uplynutí premlčacej doby, záložné právo nebude možné vykonať. Každopádne však má záložné právo ostať registrované v príslušnom registri (v tomto prípade v katastri nehnuteľností), pričom zmyslom je, aby bol dlžník motivovaný k tomu, splniť subjektívne právo voči veriteľovi, hoci už veriteľ nemá vymáhateľný právny nárok, a to najmä prihliadnuc na skutočnosť, že plnením by nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa, ale k splneniu naturálnej obligácie dlžníka. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/27/2020. Premlčanie zabezpečenej pohľadávky nespôsobuje automaticky premlčanie záložného práva, a teda záložné právo nielenže existuje, ale je aj možné uskutočniť jeho výkon. Nesprávnosť I. výroku rozsudku bezprostredne nadväzuje aj nesprávnosť II. výroku o náhrade trov konania, a teda k náhrade trov konania (a to ako prvoinštančného, aj odvolacieho) má byť zaviazaný žalobca.

7. Žalobca odvolanie nepodal, k odvolaniu žalovaného uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie navrhuje ako vecne správny potvrdiť a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaný, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno, v konaní nepreukázal skutočnosť, že došlo k odovzdaniu predmetu pôžičky - finančných prostriedkov žalobcovi, čím nebola preukázaná existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, a teda nemohlo vzniknúť ani záložné právo žalovaného, pričom uvedený záver súd prvej inštancie riadne zdôvodnil. Čo sa týka žalovaným namietaného údajného rozporu ohľadom osôb prítomných pri odovzdávaní finančných prostriedkov, argumentácia žalovaného je účelová. Je irelevantné posudzovať a z pohľadu žalovaného hodnotiť čo mohlo alebo nemohlo z výsluchu jednotlivých osôb vyplývať, pretože pokiaľ svedok E. B. uviedol, že pri odovzdávaní peňazí bola aj F. B. a žalovaný jej prítomnosť neuviedol, je viac ako zrejmé, že ich výpovede sa nezhodujú, a to v podstatných častiach, pretože pri tak významnej (zrejme životnej) transakcii akou je odovzdanie sumy 150.000.000,- Sk v hotovosti v tom čase 18 ročným žalovaným, by sa očakávalo, že dve osoby (žalovaný a jeho otec E. B.) prítomné pri tomto úkone si budú pamätať aké osoby sa tam ešte nachádzali, zvlášť, keď tých osôb malo byť dokopy 4 alebo 5. Žalovaný vo svojej výpovedi na priamu otázku, kto všetko bol prítomný pri odovzdávaní finančných prostriedkov uviedol, že tam bol prítomný otec, on, p. C., p. C., pričom svedok E. B. opakovane uviedol, že peniaze si prevzali a prerátali p. C. a p. B.. Akékoľvek dotváranie výpovede žalovaného, spôsobom ako to prezentuje v podanom odvolaní, považuje za absurdné a neprípustné. Pokiaľ ide o prítomnosť p. B., uvedené je potrebné posúdiť nielen izolovane z jednej vety výpovede svedka E. B., ale v kontexte celej výpovede, z ktorej jednoznačne vyplýva, že pri odovzdávaní peňazí bola podľa svedka E. B. aj p. B. (ktorá ich spolu s p. C. prevzala aj prerátala), pričom žalovaný vo svojej výpovedi meno p. B. v súvislosti s odovzdávaním a preberaním peňazí dňa 13.8.2022 ani len nespomenul (hoci podľa tvrdenia svedka E. B. p. B. nielenže s p. C. prevzala peniaze, ale ich aj spolu prerátali). Súd prvej inštancie videl rozpor nielen pokiaľ ide o prítomnosť p. B. pri odovzdávaní peňazí, ale aj pokiaľ ide o prítomnosť ďalšej osoby, a to p. C., ktorého ako osobu prítomnú pri odovzdávaní peňazí uviedol žalovaný, pričom svedok E. B. jeho meno vo svojej výpovedi ani len nespomenul, čo vo svojej súvislosti celkom jednoznačne preukazuje, že výpovede svedkov si v tejto podstatnej časti zásadne odporujú. Čo sa týka žalovaným namietaného údajného rozporu ohľadom prepočítania peňazí, aj tu je argumentácia žalovaného zameraná úplne nezmyselných spôsobom na prezentáciu zariadení na počítanie bankoviek, hoci nikde vo výpovedi žalovaného ani svedka E. B. nie je uvedené, aký tip čítačky bol dňa 13.8.2008 použitý na prerátanie odovzdávaných finančných prostriedkov. V danom prípade však pozornosti žalovaného evidentne uniklo, že okresný súd poukazoval na rozpor vo výpovediach žalovaného a E. B. nie ohľadom toho, koľko trvalo prepočítanie peňazí, ale na rozpor spočívajúci v spôsobe prepočítania peňazí, pretože žalovaný tvrdil, že p. C. peniaze sama prerátavala asi hodinu a svedok E. B. tvrdil, že peniaze prerátali p. C. a p. B. za pomoci čítačky peňazí, čiže rozpor je tu v tom, že žalovaný sa o použití čítačky peňazí vo svojej výpovedi vôbec nezmiňoval, pričom opäť aj v tomto prípade by sa pri tak významnej transakcii akou je odovzdanie sumy 150.000.000,- Sk v hotovosti očakávalo, že dve osoby prítomné pri tomto úkone si budú pamätať a rovnako vypovedať nielen o osobách, ktoré prerátavanie peňazí realizovali (podľa žalovaného len p. C. a podľa E. B. p. C. s p. B.), ale aj o spôsobe prerátavania tejto sumy, t. j. či sa tak dialo za pomoci čítačky peňazí, alebo sa prepočítanie realizovalo ručne. V konaní nebolo preukázané, že žalovaný skutočne disponoval v hotovosti sumou vo výške 150.000.000,- Sk, tak v zhode s konštatovaním okresného súdu má za to, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný skutočne disponoval sumou vo výške 150.000.000,- Sk, ktorú mu mal údajne požičať (dať) svedok E. B.. Z výpovede žalovaného a jeho otca E. B. (ktorý mimochodom v tomto konaní aj preukázateľne zastupoval žalovaného, keď ako zástupca

žalovaného spísal a podal na okresný súd vyjadrenie zo dňa 14.11.2016 s početnými prílohami, aktívne komunikoval ako zástupca žalovaného s právnym zástupcom žalobcu, v priebehu konania dokladal súdu rôzne listiny atď.) nepresvedčivo vyznieva už len samotný titul, na základe akého mal svedok E. B. odovzdať peniaze žalovanému, keď svedok E. B. uvádzal vo svojej výpovedi, že túto sumu peňazí synovi dal, potom tvrdil, že ich synovi požičal a ten ich dal spoločnosti žalobcu, a potom sa opravil, že ich synovi daroval v roku 2008. Žalovaný zase tvrdil, že peniaze mu otec (E. B.) poskytol ako pôžičku, následne sa opravil, že mu ich otec daroval. Rovnako nejasný je z výpovede svedka E. B. a žalovaného aj spôsob, ako mu mal svedok peniaze požičať alebo dať, keď z ich výpovedí vyplýva, že mu ich mal svedok požičať, resp. dať tak, že ich odovzdali p. C., čo vyznieva zjavne nelogicky, aby si dve osoby medzi sebou požičiavali alebo darovali peniaze tak, že ich odovzdajú tretej osobe. Uvedené skôr svedčí o tzv. „dopasovávaní“ a dotváraní príbehu o tom, ako mohol 18 ročný žalovaný poskytnúť pôžičku žalobcovi. Uvedené potvrdzuje aj ďalšie tvrdenie svedka E. B., že spoločnosť žalobcu sa mala časom prepísať na všetkých 4 synov, a preto nežiadal sumu naspäť, čo opäť len potvrdzuje, že malo ísť pôžičku a nie o darovanie týchto prostriedkov svedkom žalovanému. Je evidentne sporné, či vôbec a akým spôsobom (titulom) malo dôjsť k presunu finančných prostriedkov od E. B. k žalovanému, v konaní nebola žiadnym relevantným spôsobom preukázaná dispozícia svedka E. B. so sumou 150.000.000,- Sk, pretože uvedené vychádza len z výpovede svedka, bez opory v akomkoľvek inom navrhnutom a vykonanom dôkaze. Nesúrodé a neurčité tvrdenia žalovaného, že svedok obchodoval s nehnuteľnosťami, mal veľké finančné prostriedky k dispozícii, bežne nakladal s veľkým finančným obnosom, nie je dôkazom o dispozícii s predmetnou finančnou čiastkou. Rovnako ani ničím podložené tvrdenia svedka E. B., že od roku 1990 do 2008 predal nehnuteľnosti, nie je dôkazom o dispozícii s predmetnou sumou, pričom v tomto smere nebolo (a s poukazom na koncentráciu konania) už ani nemôže byť navrhnuté žiadne dokazovanie. Uvedené uvádza bez dotknutia sa argumentácie uvedenej vo vyjadrení zo dňa 6.12.2022, že na výpoveď svedka E. B. nie je možné vôbec prihliadať, keďže ide o zaujatého svedka, ktorý má ešte väčší záujem na výsledku sporu ako sám žalovaný, čo v akomkoľvek ohľade vylučuje objektivitu ním poskytnutej výpovede. Čo sa týka tvrdenia žalovaného, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neriešil skutočnosť, že samotná zmluva o pôžičke je potvrdením o reálnom prevzatí pôžičky, k uvedenému sa už vyjadril v predmetnej veci Krajský súd v Trnava v uznesení sp. zn. 9Co/187/2019-246 zo dňa 7.7.2020, v ktorom odvolací súd s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít skonštatoval, že písomne uzatvorená zmluva o pôžičke nie je dôkazom o tom, že finančné prostriedky boli žalobcovi reálne odovzdané, a pretože uvedené žalobca (aj prostredníctvom svedkyne E. C.) popieral, spočívalo na žalovanom dôkazné bremeno, aby v konaní preukázal, že finančné prostriedky žalobcovi odovzdal, čo sa mu však preukázať nepodarilo. K dôkazu preukazujúcemu uznanie dlhu z roku 2014 poukázal na vyjadrenie zo dňa 6.12.2022 (predmetné uznanie dlhu považujeme za absolútne neplatný právny úkon, ktorý nie je podpísaný konajúcou osobou E. F. B., resp. ak aj ňou podpísaný bol, nešlo v danom prípade o slobodný prejav vôle s poukazom na trestnoprávny rozmer predmetnej veci, vychádzajúc zo spisov už právoplatne skončených trestných konaní). Žalovaný do konca konania nebol schopný predložiť okresnému súdu originál ním uvádzaného uznania dlhu zo dňa 12.2.2014, ale len overenú fotokópiu, pričom žalobca počas celého konania popieral pravosť a pravdivosť žalovaným predloženej kópie listiny označenej ako „Uznanie dlhu“ zo dňa 12.2.2014. Žalobca v konaní poprel pravosť a pravdivosť žalovaným predloženej listiny (Uznanie dlhu zo dňa 12.2.2014), bolo povinnosťou žalovaného uniesť dôkazné bremeno na preukázanie jednak pravosti podpisu F. B. na predloženej listine, a jednak pravdivosti predloženej listiny predložením jej originálu. Žalovaný si však túto svoju dôkaznú povinnosť, až do vyhlásenia dokazovania za skončené, nespĺnil a v konaní nepreukázal pravosť a pravdivosť ním predloženej kópie listiny označenej ako „Uznanie dlhu“ zo dňa 12.02.2014. Pokiaľ dlh nevznikol (keďže nebolo preukázané reálne odovzdanie predmetu pôžičky žalovaným žalobcovi), tak nikdy nemohlo platne dôjsť ani k jeho uznaniu (a ani k urovnaniu). Poukázal na vyjadrenie zo dňa 6.3.2018, v ktorom uviedol, že z predloženého dôkazu, a to účtovnej závierky spoločnosti žalobcu za rok 2008 vyplýva, že žalobca neevidoval za rok 2008 vo svojom účtovníctve žiadnu pôžičku a rovnako tiež žalobca za rok 2008 neevidoval vo svojom účtovníctve žiaden majetok v sume približujúcej sa 150.000.000,- Sk, resp. evidoval len majetok v hodnote 112.959,- Sk. Z uvedeného vyplýva, že tvrdenia žalovaného, resp. svedka E. B., že z prostriedkov predmetnej pôžičky sa kupovali nehnuteľnosti, ktoré vlastní alebo vlastnila spoločnosť žalobcu, neboli preukázané žiadnym dôkazom, t. j. dôkazom preukazujúcim, že na kúpu akejkoľvek nehnuteľnosti boli použité práve prostriedky z predmetnej pôžičky. Pokiaľ tieto nehnuteľnosti boli nadobudnuté z akýchkoľvek iných finančných prostriedkov, hoci aj titulom nejakej inej pôžičky alebo vkladu do spoločnosti, uvedené nie je dôkazom preukazujúcim vznik a existenciu právneho vzťahu založeného zmluvou o pôžičke zo dňa 13.8.2008. Odkázal na argumentáciu v podaniach (žaloba zo dňa 20.10.2015, vyjadrenie zo dňa

9.12.2016, vyjadrenie zo dňa 6.3.2018, stanovisku zo dňa 18.2.2019, vyjadrenie zo dňa 15.7.2019, vyjadrenie zo dňa 6.12.2022.

8. Žalovaný sa vyjadril k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného a uviedol, že výpovede svedka a žalovaného si navzájom neodporujú, ale je potrebné na ne nazerať ako navzájom sa dopĺňajúce. Keď napríklad žalovaný pri svojom výsluchu neuviedol spôsob prepočítavania peňažných prostriedkov, nie je možné z toho automaticky vyvodiť, že sa peňažné prostriedky prepočítavali ručne. Práve zo strany okresného súdu ako aj zo strany žalobcu, dochádza k dotváraniu si výpovedí a údajného rozporu vo výpovediach v prospech žalobcu. Žalobca vo vyjadrení poukazuje na rozpory ohľadom titulu, na základe ktorého svedok E. B. odovzdal peniaze žalovanému. Z výpovede E. B. jasne vyplynulo, že peniaze žalovanému dal a titul, na základe ktorého k tomu došlo, už nie je podstatný (navyše, nič by nemenilo na veci ani to, ak by spočiatku išlo o pôžičku, ktorá sa pretransformovala na dar). Vzhľadom na to žalovaný tvrdí na tom, že v konaní bolo preukázané, že disponoval sumou vo výške 150.000.000,- Sk. Nenamieta záver Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/187/2019-246 zo dňa 7.7.2020, že písomne uzavretá zmluva o pôžičke nie je dôkazom o tom, že finančné prostriedky boli žalobcovi reálne odovzdané, avšak zmluva o pôžičke v danom prípade obsahovala navyše ustanovenie, ktorým bolo potvrdené, že došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí (čo štandardne zmluvy o pôžičke neobsahujú, resp. nemusia obsahovať). Preto zotrváva na tom, že potvrdenie obsiahnuté v samotnej zmluve o pôžičke sa stalo potvrdenkou o reálnom prevzatí pôžičky. Podpis na zmluve o pôžičke obsahujúcej výslovné prehlásenie o tom, že peňažné prostriedky boli pri podpise zmluvy odovzdané (navyše osvedčený) je najsilnejším dôkazom o tom, že sa tak naozaj stalo. Žalobca na jednej strane tvrdí, že dokument Uznanie dlhu zo dňa 12.2.2014 nepodpísala E. F. B. vôbec, na druhej strane následne tvrdí, že ak by ho aj podpísala, nešlo o slobodný prejav vôle poukazujúci na trestnoprávny rozmer. Tvrdenia žalobcu sú teda rozporuplné a polemizujúce, dôkazné bremeno neuniesol práve žalobca, nie žalovaný. Uznanie dlhu malo byť súdom prvej inštancie brané do úvahy ako relevantný dôkaz preukazujúci existenciu pôžičky. V konaní bolo jednoznačne dokázané, že F. B. opakovane pri prevodoch nehnuteľností v zmluvách o prevode vlastníckych práv zo žalobcu na tretie osoby konštatovala, že bola/je udelená kvitancia zo strany žalovaného a za týmto účelom boli aj prevádzané nehnuteľnosti na základe týchto skutočností odbremenené a prevod sa tak uskutočnil. Uvedené bolo zdokladované a preukázané listinami z katastra nehnuteľností. Ak by fakticky k odovzdaniu finančných prostriedkov nedošlo, nebol ani dôvod uzavrieť zmluvu o zriadení záložného práva, čím žalobca ako dlžník opätovne deklaroval, že má dlh voči žalovanému ako veriteľovi, na zabezpečenie ktorého mu zakladá nehnuteľnosti. Bolo by absolútne nelogické uzatvárať záložnú zmluvu v prípade, ak by neexistoval dlh. Zo zmluvy nevyplýval iný spôsob vyplatenia finančných prostriedkov z pôžičky. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že tvrdenie o neexistencii údajov v účtovníctve o pôžičke bez akýchkoľvek iných dôkazov nepreukazuje neposkytnutie pôžičky. Za vedenie účtovníctva si zodpovedá žalobca a ide o internú záležitosť.

9. Žalobca sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného a uviedol, že žalovaný, rovnako ako v podanom odvolaní ani v jeho vyjadrení zo dňa 21.4.2023, neuviedol žiadne také vecné, skutkové ani právne relevantné argumenty, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru o nesprávnosti napadnutého rozsudku, a ktoré by odôvodňovali žalovaným navrhovanú zmenu napadnutého rozsudku, t. j. zamietnutie žaloby, ako sa toho žalovaný domáha podaným odvolaním. Trvá na tom, že z výpovede svedka E. B. a žalovaného si navzájom odporujú, a to hneď vo viacerých častiach. Snaha žalovaného odôvodniť tieto rozpory údajným vzájomným sa dopĺňaním týchto výpovedí zrejme pramení z ich nesprávnej interpretácie, nakoľko výpovede sa dopĺňajú vtedy, keď jedna výpoveď svojimi informáciami pri zachovaní obsahovej totožnosti druhej výpovede, túto výpoveď dopĺňa, t. j. rozširuje a prehĺbuje čo do množstva vzájomne korelujúcich informácií, a nie pokiaľ informácie uvedené v jednej výpovedi nekorešponujú s druhou výpoveďou. Výpovede sa dopĺňajú vtedy, ak na ich základe možno vyvodiť jeden a rovnaký záver, a nie keď z dvoch výpovedí vyplývajú rôzne závery, ako je to v prípade výpovede žalovaného a jeho otca - svedka E. B.. Z výpovede žalovaného a svedka E. B. nie je možné jednoznačne ustáliť ani len titul, na základe ktorého mal svedok E. B. poskytnúť svojmu synovi, vtedy 18 ročnému žalovanému, sumu 150.000.000,- Sk, t. j. či išlo o dar, alebo pôžičku. Keďže medzi svedkom a žalovaným nie je zhoda ani len v titule poskytnutia finančných prostriedkov je celkom logické s poukazom na ich rozporuplné výpovede v ďalších skutočnostiach, v danom prípade súd prvej inštancie nepovažoval poskytnutie pôžičky žalovaným žalobcovi za preukázané, pričom opätovne si dovoľujeme konštatovať, že k tejto pôžičke nikdy neprišlo. Písomne uzatvorená zmluva o pôžičke nie je dôkazom o tom, že finančné prostriedky boli žalobcovi ako dlžníkovi reálne odovzdané, pokiaľ uvedenú skutočnosť sám žalobca ako dlžník z tejto pôžičky poprel. Argumentácia žalovaného je len účelovou dezinterpretáciou

záverov odvolacieho súdu. Okrem toho peniaze ani neboli v prípade zmluvy o pôžičke odovzdané pri podpise zmluvy, pretože táto bola zo strany žalobcu ako dlžníka podpísaná na notárskom úrade a tam k žiadnemu odovzdávaniu finančných prostriedkov neprišlo, vychádzajúc z tvrdení žalovaného a svedka E. B., a preto už len samotné prehlásenie v zmluve, že peniaze mali byť odovzdané pri podpise zmluvy je nesprávne a nepravdivé. Žalovaným predložené uznanie dlhu z predmetnej pôžičky je absolútne neplatným právnym úkon, ktorý nie je podpísaný konajúcou osobou, resp. ak aj podpísaný bol, nešlo v danom prípade o slobodný prejav vôle s poukazom na trestnoprávny rozmer predmetnej veci. Keďže k uvedenému nebolo v konaní vykonané dokazovanie a nebol vypracovaný ani žiadny znalecký posudok, ide len o žalobcom vyslovenú domnienku, vychádzajúc z poznatkov získaných z trestného konania týkajúceho sa E. B., ktorý zosnoval únos svojej manželky E. F. B., za čo bol aj právoplatne odsúdený, pričom v trestnom konaní bolo svedkom vypovedané o podstrčení prázdnych papierov formátu A4 na podpis E. B.. Podstatné je, že žalobca poprel platnosť tohto uznania dlhu, pričom je nateraz irelevantné bez vykonaného dokazovania hodnotiť, či išlo o neplatnosť z dôvodu, že podpis na uznaní dlhu nie je podpisom E. B., alebo či na uznaní dlhu je podpis E. B., avšak vykonaný pod nátlakom a donútením. Nemožno nespomenúť posledný známy posuv v rámci spomínaného trestnoprávneho rozmeru tejto veci, kedy E. B. bol obvinený z úkladnej vraždy E. B. práve na mieste, kde mu bola únoscami odovzdaná a kde aj malo pod nátlakom E. B. dôjsť zo strany E. B. k podpisu prázdnych papierov formátu A4. Pre toto konanie je tiež podstatné to, že žalovaný nepredložil okresnému súdu originál ním uvádzaného uznania dlhu zo dňa 12.2.2014, ale len overenú fotokópiu, pričom v zmysle ustálenej judikatúry bolo povinnosťou žalovaného uniesť dôkazné bremeno na preukázanie jednak pravosti podpisu E. F. B. na predloženej listine, a jednak pravdivosti predloženej listiny predložením jej originálu, čo sa však nestalo. Spoločnosť žalobcu fakticky riadil manžel konateľky E. B. E. B., ktorý výlučne sám rozhodoval o všetkých transakciách a zabezpečoval k nim aj všetky podklady, pričom úlohou E. B. bolo len ísť overiť podpis podľa príkazov E. B.. Za tým účelom si E. B. neštudovala jednotlivé zmluvy a nevenovala pozornosť zmluvným vyhláseniam, ktoré si dal do zmlúv zapracovať E. B., a dokonca v týchto prevodných zmluvách nebol nikde spomínaný titul pôžičky, vo vzťahu ku ktorej mala byť žalovaným vystavovaná kvitancia. Údajná pôžička nebola nikdy evidovaná v účtovníctve žalobcu, čo je minimálne ďalším podporným dôkazom, že k žiadnemu poskytnutiu pôžičky na základe zmluvy o pôžičke neprišlo. Odkázal na žalobu zo dňa 20.10.2015, vyjadrenia zo dňa 9.12.2016, zo dňa 6.3.2018, zo dňa 18.2.2019, zo dňa 15.7.2019, zo dňa 6.12.2022, odvolanie zo dňa 9.5.2019.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

11. V predmetnom spore prvýkrát rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 19C/475/2015-194 zo dňa 27. februára 2019, ktorým I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Označený prvý rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/187/2019-246 zo dňa 7.7.2020 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že medzi stranami došlo písomne ako i fakticky k uzavretiu zmluvy o pôžičke a finančné prostriedky boli skutočne žalobcom prijaté pri podpise zmluvy, ktorý ho považoval za predčasný. V odseku 34 konštatoval, že v danej veci bolo preto pre posúdenie otázky platnosti predmetnej zmluvy o pôžičke (či už písomnej alebo ústnej) nevyhnutné zistiť, či došlo k reálnemu poskytnutiu pôžičky, teda k odovzdaniu predmetnej sumy peňazí žalobcovi v zmysle zmluvy o pôžičke, keďže tento uvedený popieral (aj prostredníctvom svedkyne E. C.), na žalovanom spočíva dôkazné bremeno túto skutočnosť preukázať. V odseku 50 odvolací súd uviedol, že nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo žalobcom žiadnym

spôsobom vyvrátené, že finančné prostriedky neboli odovzdané pri podpise zmluvy o pôžičke, keď okresný súd opomenul, že svedkyňa E. C. uvedené poprela. Zároveň k uvedenému konštatoval, že z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie nemožno nateraz uzavrieť, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno o tom, že požičané finančné prostriedky boli žalovanému odovzdané a teda, že právny vzťah z pôžičky medzi stranami vznikol a to ani s poukazom na výpoveď žalovaného ani s odkazom na písomnú zmluvu o pôžičke zo dňa 13.8.2008. Súdu prvej inštancie uložil, súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu s dôrazom aj na odsek 61 („Posúdenie vznesenej námietky premlčania zabezpečenej pohľadávky ako aj premlčania záložného práva sa bude odvíjať od vyriešenia otázky existencie/neexistencie právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, platnosti/neplatnosti uznania zo dňa 12.2.2014, splatnosti pôžičky v spojení aj s predĺžením premlčacej doby (podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V prípade preukázania existencie zmluvy o pôžičke (so splatnosťou požičanej sumy 13.8.2009) ako aj platnosti uznania zo dňa 12.2.2014 (§ 34 a nasl. a § 558 Občianskeho zákonníka) je nutné posudzovať začiatok plynutia premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka a to poukazom na už uvedené v odseku 55 s dôrazom na začiatok plynutia premlčacej doby. V prípade, že uznanie zo dňa 12.2.2014 nebude platné, avšak bude preukázaná existencia zmluvy o pôžičke so splatnosťou požičanej sumy 13.8.2009, bude potrebné pri skúmaní začiatku plynutia premlčacej doby vychádzať z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, keď takýmto dňom sa javí deň 14.8.2009 a ohľadom plynutia premlčacej doby záložného práva vychádzať z ustanovenia § 101 v spojení s § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V prípade, že existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebude preukázaná, bude nutné vychádzať zo záveru uvedeného v odseku 60, že záložné právo nevzniklo, teda už nie je mieste ani posudzovať jeho premlčanie“), opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, vyhodnotiť dôvodnosť či nedôvodnosť žalobcom požadovaného určenia s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa i protistrany, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom žalobe vyhovel (určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území D., obec D., okres Hlohovec, zapísané na LV č. XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Hlohovec, ako parcela registra „C“ č. 6199/8, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 144 m², parcela registra „C“ č. 6199/11, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 575 m², a stavba bez súpisného čísla, postavená na parcele č. 6199/11, druh stavby: rozostavaná budova, popis stavby: rozostavaný objekt obchodu, a nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území D., obec D., okres Hlohovec zapísané na LV č. XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Hlohovec, ako parcela registra „C“ č. 741/3, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 2700 m², parcela registra „C“ č. 741/19, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 3328 m², parcela registra „C“ č. 741/24, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 35 m², parcela registra „C“ č. 741/27, druh pozemku: Zastavené plochy a nádvorcia o výmere 710 m², a stavba, súpisné číslo XXXX, postavená na parcele č. 741/3, druh stavby: priemyselná budova, popis stavby: hlavná výrobná budova, nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného A. B.), II. výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, rozhodol vecne správne.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. Podľa § 80 písm. c) OSP, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

16. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Ustanovenie § 137 uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne. Iná súkromnoprávna žaloba, teda v § 137 neuvedená je prípustná, ale iba za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. Inými slovami, hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, ani na deklaratórne určenie (ne)existencie práva či právnej skutočnosti. Na identifikáciu, či ide o tzv. inú, v § 137 nepomenovanú súkromnoprávnu žalobu, je rozlišovacím kritériom žalobný návrh (petit neuvedený v § 137) a zároveň aj právny dôvod tvrdeného práva.

18. Význam ustanovenia § 137 CSP nie je len deskriptívny (vymenovanie niektorých druhov žalôb), ale predovšetkým normatívny. Jeho normatívny význam spočíva v tom, že vymedzuje podmienky prípustnosti pre niektoré druhy žalôb. Podmienkou prípustnosti žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem žalobcu. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva); inak je takáto žaloba neprípustná.

19. Žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva (§ 131 CSP). Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

20. Základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (okrem prípadu, ak tento vyplýva z osobitného právneho predpisu). Rozumie sa tým právny záujem žalobcu, ktorý musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva, zatiaľ čo identifikácia rozhodného hmotnoprávneho vzťahu, o ktorého (preventívne) určenie z dôvodu potreby ochrany žalobcu (dopadu na jeho majetkovú sféru) ide, vystihuje v spore otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. O splnení podmienky naliehavého právneho záujmu je možné však uvažovať iba v prípade, ak bude výrok súdneho rozhodnutia spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky jeho subjekty (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 1/2010). Vecná legitímácia strany (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Pre posúdenie dôvodnosti a naliehavosti právneho záujmu na podanej žalobe, je preto rozhodujúce skutkové zistenie, či vôbec je žalobca vôbec nositeľom hmotného práva, o ktoré v konaní ide. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby. Naliehavý právny záujem súd preto skúma v každom štádiu konania, a to z úradnej povinnosti. Bez doloženej existencie takéhoto záujmu musí súd žalobu zamietnuť (ako neprípustnú), pričom ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; preto súd po zaujatí záveru, že určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení procesne prípustným nástrojom na ochranu práva, zamietne takúto žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Pričom je nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 v spojení s § 378 CSP).

21. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý chápeme tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že naliehavý právny záujem (v zásade) absentuje, ak má žalobca možnosť žalovať na splnenie povinnosti. Je to tak v prípadoch, keď tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia, ale keď už došlo k jeho porušeniu. Naliehavý právny záujem musí žalobca preukázať (ibaže právny záujem „vyplýva z osobitného predpisu“. Povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem logicky znamená aj to, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný. Na preukázanie týchto tvrdení je povinný navrhnuť dôkazy. Podľa väčšinových názorov právnej vedy je naliehavý právny záujem na určení práva vecnou legitimitáciou žalobcu. Naliehavý právny záujem je súčasťou žalobného nároku, nejde iba o procesnú podmienku. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o právnom záujme (či je alebo nie je daný) je meritórne. Absencia naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby, nie je dôvodom na zastavenie konania či na odmietnutie žaloby. Uvedenú interpretáciu si osvojila právna prax (Civilný sporový poriadok, 2 vydanie, 2022, Števcík, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., str. 539 - 557).

22. Z hľadiska procesného je základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie skutočnosť, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite (tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku). Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania (sp. zn. 5Cdo 31/2011). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

23. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

24. Odvolací súd poukazuje v danej veci na odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/64/2020 zo dňa 30.11.2022 odsek 16: „Pokiaľ dovolatelia v dovolaní vyslovili pochybnosti, či určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného, ku ktorému dospeli súdy nižších inštancií v prejednávanej veci, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/169/2021 z 26.10.2022, v ktorom vyslovil názor, že určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa“.

25. Zároveň odvolací súd poukazuje na aj na odsek 33 odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/249/2021 zo dňa 28.3.2023 z ktorého vyplýva: „Z tohto rozsudku najvyššieho súdu dovolací súd poukazuje najmä na body 30. a 31. odôvodnenia tohto rozhodnutia s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a preto tieto cituje: „30. Na uvedenom základe najvyšší súd (aplikáciou základných zásad právneho poriadku) nazeral na vec cez prizmu povolených hraníc pre sudcovskú tvorbu práva tak, že určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej, ku ktorému dospeli súdy nižších inštancií v prejednávanej veci, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. V konkrétnom záložno-právnom vzťahu, pri konkurencii práv záložného veriteľa, ako nositeľa práva, ktorému patrí pohľadávka zabezpečená zálohom na jednej strane a záložcu na strane druhej, ako nositeľa povinnosti z premlčaného záložného práva, dovolací súd uprednostnil dispozičné právo (ius disponendi) záložcu nakladať s predmetom jeho vlastníctva. Ak totiž záložné právo nie je možné realizovať, nakoľko bolo premlčané a záložca dôvodne vzniesol námietku premlčania, neexistuje žiadny dôvod na to, aby bola vec v príslušnom registri zaťažená nevykonateľnou ťarchou. Sumarizujúc uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že by bolo v rozpore s princípom všeobecnej spravodlivosti, ak iba v dôsledku absencie právnej úpravy ohľadom právnych následkov premlčania výkonu záložného práva bolo znemožnené žalobkyni (záložcovi) ako vlastníčke sporných nehnuteľností realizovať v plnom rozsahu výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jej vlastníckym právom, garantovaných čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ktorá ako bdely vlastník riadne vzniesla námietku premlčania záložného práva voči záložnému veriteľovi a zároveň splnila procesnú povinnosť uloženú jej právoplatným súdnym rozhodnutím. 31. Na dôvažok je potrebné uviesť na pravú mieru, že dovolateľkou sformulovaná právna otázka v istom zmysle nezodpovedá ani obsahu spisu, keďže súdy nižších inštancií právoplatne určili, že sporné nehnuteľnosti - nie sú zaťažené záložným právom, čo nie je možné z hľadiska použitých jazykových jednotiek (slov) a ich sémantiky v plnej miere stotožňovať s dovolateľkou namietaným určením - neexistencie záložného práva. Obiter dictum dovolací súd takisto poznamenáva, že aj odborná literatúra zastáva názor, že záložca má naliehavý právny záujem na tom, aby súd v sporovom konaní určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom. Podľa nej je prijateľná interpretácia, že takýto určujúci rozsudok je podkladom na výmaz záložného práva z príslušného registra záložných práv, a to napriek tomu, že záložné právo vo svojej naturálnej podobe de iure trvá (ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 1344). A teda, aj keď odborná komentárová spisba v obdobných prípadoch pripúšťa ako najpriliehavejší petit určenie, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom, pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP (ako už bolo uvedené vyššie) nemôže byť na ťarchu žalobkyne skutočnosť, že si plnila z hľadiska nariadeného neodkladného opatrenia svoju procesnú povinnosť uloženú jej právoplatným súdnym rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 336 ods. 1 CSP (podanie žaloby s uvedením predmetu konania vo veci samej). Preto v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov dovolací súd považoval dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vo vzťahu k prvej nastolenej právnej otázke za nedôvodný.“ 33.1. Preto aj podľa názoru dovolacieho súdu v predmetnej veci ak žalobcovia predmetnou žalobou majú záujem dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľnosti a v prípade ak súd vyhovie žalobe, tak dôjde k zmene, ak príslušný kataster vymaže zápis záložného práva k dotknutej nehnuteľnosti, čím by sa tak odstránil stav právnej neistoty žalobcov, pričom žalobcovia nemajú inú možnosť ani inú žalobu, ktorou by sa domáhali výmazu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorej sú vlastníckmi. Podľa názoru dovolacieho súdu bolo potrebné v predmetnej veci skúmať, či žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) CSP, keď ako vlastníci predmetných nehnuteľností mali záujem na tom, aby záložné právo na Liste vlastníctva vyznačené nebolo, pretože zapísané záložné právo ich môže obmedzovať pri nakladaní s predmetnými nehnuteľnosťami.“ (poukaz na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/169/2021 pozn. odvolacieho súdu).

26. V súdenom spore sa žalobca domáhal určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, pričom preukázanie naliehavého právneho záujmu a teda prípustnosť takejto žaloby podľa § 137 písm. c) CSP konštatoval aj okresný súd, s čím sa odvolací súd stotožnil, keď niet iného právneho nástroja, ktorým by žalobca mohol použiť na „výmaz/zbavenie“ sa záložného práva na nehnuteľnostiach, ktorých je vlastníkom.

27. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby, veci rovnakého druhu.

28. Pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná forma. Možno ju uzavrieť aj ústne, konkludentným prejavom. Pojmovými znakmi zmluvy sú prenechanie veci na voľné nakladanie, teda aj na spotrebovanie, druhovo (genericky) určené veci, dočasnosť právneho vzťahu, povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a obvykle aj doba splatnosti jej vrátenia. Ak však doba vrátenia pôžičky nie je dohodnutá, dlžník je povinný splniť dlh prvý deň po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal (§ 563 Občianskeho zákonníka). Zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou (kontraktom), ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Dokiaľ k odovzdaniu predmetu pôžičky (peňazí) nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (obdobne NS SR sp. zn. 5Cdo/55/1998, 3Cdo/325/2009).

29. Zo zákonného ustanovenia v odseku 27 vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 293/2008).

30. Odvolací súd zotrval na závere, že v danej veci bolo pre posúdenie otázky platnosti predmetnej zmluvy o pôžičke nevyhnutné zistiť, či došlo k reálnemu poskytnutiu pôžičky, teda k odovzdaniu predmetnej sumy peňazí žalobcovi v zmysle zmluvy o pôžičke, keďže tento uvedený popieral (aj prostredníctvom svedkyne E. C.), na žalovanom teda spočívalo dôkazné bremeno túto skutočnosť preukázať (odsek 34 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu č. k. 9Co/187/2019-246 zo dňa 7.7.2020). Pokiaľ žalobca napriek tvrdeniu žalovaného, skutočnosť odovzdania finančných prostriedkov žalobcovi (prostredníctvom svedkyne E. C.) popieral, došlo k tzv. deleniu alebo posúvaniu dôkazného bremena a na ňom potom spočívalo dôkazné bremeno, vyvrátiť dôkazy poskytnuté žalovaným. Žalobca na toto svoje tvrdenie ako dôkaz poskytol výpoveď svedkyne E. C., ktorá bola v čase podpísania zmluvy o pôžičke dňa 13.8.2008 konateľkou žalobcu a ktorá vo výpovedi na pojednávaní dňa 21.1.2019 (zápisnica o pojednávaní na čl. 179) okrem iného uviedla, že predpokladá, že podpis na zmluve o pôžičke a zmluve o zriadení záložného práva je jej, nie je si vedomá, že by zmluvu o pôžičke podpísala, že by jej mali vyplatené finančné prostriedky do rúk, nikdy v živote neprijala žiadne peniaze od páva B. osobne ako fyzická osoba alebo ako konateľka alebo spoločníčka žalobcu.

31. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 13.8.2008 žalobca zastúpený konateľkou E. C. a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke (ktorá v bode I. obsahuje, dohodu o tom, že účastníci uzatvárajú zmluvu o pôžičke, na základe ktorej veriteľ požičal dlžníkovi sumu 150.000.000,- Eur, prevzatie peňazí potvrdzuje dlžník svojím podpisom na tejto zmluve, dlžník sa zaviazal pôžičku vrátiť veriteľovi v hotovosti v lehote do 13.8.2009), pričom podpis E. C. bol overený notárom dňa 13.8.2008). Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 13.8.2008 (na ktorej bol podpis E. C. ako konateľky žalobcu overený dňa 13.8.2008 notárom) sa žalobca a žalovaný dohodli na zriadení záložného práva (k nehnuteľnostiam uvedeným v zmluve) na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2008 na sumu 150.000.000,- Sk), pričom vklad zmluvy bol povolený 15.8.2008 pod č. V 1800/2008.

32. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konštatoval, že v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, dokiaľ k odovzdaniu predmetu pôžičky (peňazí) nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne, pričom v danej veci bolo sporné, či došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov, doplnil dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalovaným: E. E. a E. B., keď na žalovanom spočívalo dôkazné bremeno túto skutočnosť preukázať. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd uzavrel, že existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebola preukázaná, záložné právo nevzniklo, preto žalobe vyhovel, s čím sa odvolací súd stotožnil.

33. Žalovaný namietal, že okresný súd žiadnym spôsobom neriešil skutočnosť, že bývalá konateľka žalobcu, p. C., v zmluve o pôžičke potvrdila, že finančné prostriedky boli odovzdané pri podpise zmluvy o

pôžičke v hotovosti, a dokonca na zmluvu o pôžičke pripojila svoj podpis osvedčený notárom. Samotná zmluva sa stáva potvrdenkou o reálnom prevzatí pôžičky.

34. V prejednávanej veci bolo pre posúdenie otázky platnosti zmluvy o pôžičke nevyhnutné zistiť, či došlo k jej poskytnutiu - odovzdaniu peňazí. Dôkazné bremeno spočívalo na veriteľovi. V spore o vrátenie požičanej sumy má teda veriteľ bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, žalovanému poskytol finančné prostriedky a žalovaný nezaplatil dlh riadne a včas. Túto skutočnosť môže veriteľ preukázať písomnou zmluvou o pôžičke alebo dlžobným úpisom, ktorým sa dlžník zaviazal na majetkové plnenie druhovo určených vecí, spravidla peňazí. Ak veriteľ nemá takúto písomnosť k dispozícii alebo ak je písomný doklad neúplný (chýbajú mu podstatné náležitosti), musí poskytnutie pôžičky preukázať inými dôkaznými prostriedkami (napr. svedkami). Ak sú tieto skutočnosti preukázané, potom veriteľ uniesol dôkazné bremeno (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 98/2000). Z hľadiska preukázania odovzdania vecí (peňazí) niektoré všeobecné súdy stanovili, že vyhlásenie dlžníka v písomnej zmluve o pôžičke, podľa ktorého veci (peniaze) prebral, nie je postačujúce (rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/289/2012, ústavná sťažnosť bola odmietnutá uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 37/2013). Zaviazanie dlžníka na plnenie súdom bude teda závisieť od úspechu dokazovania. Na druhej strane, i v prípade existencie listín preukazujúcich poskytnutie pôžičky môže dlžník v spore namietat' neexistenciu dlhu alebo jej výšku. Dôkazné bremeno o existencii právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu celkom alebo sčasti, spočíva na dlžníkovi (porov. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co 341/2017). Odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) zastáva názor, že písomná zmluva o pôžičke s potvrdením dlžníka o poskytnutí pôžičky pri podpise, by mali požívať právnu ochranu. Odvolací súd vychádzajúc z písomnej zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2008, ale aj výpovede E. C., A. B., E. B. sa nestotožnil s námietkou žalovaného označenou v odseku 32, keď okresný súd riadiac sa právnych názorom odvolacieho súdu k odovzdaniu finančnej hotovosti viedol dokazovanie, z ktorého však aj po zohľadnení odseku 29 dôvodne konštatoval, že žalovaný v konaní nepreukázal skutočnosť, že došlo k odovzdaniu predmetu pôžičky (finančných prostriedkov).

35. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 132 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016 (akt. § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016), podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu.

36. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

37. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti aj čl. 15 ods. 2 CSP, nemá žiaden dôkaz predpísanú dôkaznú silu, t. j. každý dôkaz (tak listina alebo znalecký posudok) má rovnocenné postavenie a potencional presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) prepisuje jednotlivým dôkazom sudca, a to podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov.

38. Dôkazy súd hodnotí podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo (§ 132 OSP znení platnom do 30.6.2016, § 191 CSP v znení účinnom od 1.7.2016). Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Po skončení dokazovania teda súd musí starostlivo zvážiť dôležitosť jednotlivých dôkazov, vykonať selekciu medzi nimi a prípadne vylúčiť

tie, ktoré pre rozhodnutie vo veci nemajú žiadny význam a zostávajúce dôkazy hodnotí z hľadiska pravdivosti. Pričom pri hodnotení svedeckej výpovede je významné, ako sa svedok správal, ako sa jeho výpoveď odchyľuje od tvrdení strán, či iných subjektov a hodnotí sa celková /ne/zaujatosť svedka. V kontradiktórnom spore sa zásadne zmenil spôsob zadovážovania dôkazov, ktoré je zverené primárne procesnej aktivite sporových strán.

39. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že výpovede žalovaného (v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 17.8.2016 a vo výpovedi pred okresným súdom dňa 27.2.2019) a svedka E. B. sa nezhodujú v podstatných skutočnostiach práve ohľadom odovzdania a prevzatia finančných prostriedkov (žalovaný uviedol, že: „Bol tam prítomný otec, ja, pani C. a pán C.“, „...pani C. vyplatili peniaze, boli vo veľkej taške, asi hodinu ich prerátavala, boli v tisíckach a 5-tisíckach...“ a svedok E. B. uviedol, že peniaze si prevzala p. C. a p. B.. Svedok tiež uviedol, že mali čítačku, peniaze boli rýchlo prepočítané, prepočítavali ich obidve), keď z uvedeného je zrejmé, že žalovaný sa vôbec nezmieňuje o prítomnosti p. B. pri odovzdávaní finančných prostriedkov a svedok E. B. zase neuvádza prítomnosť p. C., ktorého označil žalovaný. Ďalší rozpor vo výpovediach videl okresný súd ohľadom prepočítania peňazí, keď podľa žalovaného peniaze si prepočítavala p. C. asi hodinu a podľa svedka peniaze boli prepočítané rýchlo nakoľko mali čítačku. Okresný súd konštatoval aj to, že v konaní nebolo preukázané, že žalovaný skutočne disponoval v hotovosti sumou vo výške 150.000.000,- Sk, táto suma mala byť v trezore u E. B.. Pričom výpoveď svedka o vlastníctve 150.000.000,-Sk vyhodnotil ako účelovú v snahe preukázať poskytnutie pôžičky, nakoľko okrem samotného vyhlásenia svedka, toto nebolo podporené žiadnym iným relevantným dôkazom, ktorý by preukazoval reálnu dispozíciu s touto finančnou sumou v čase uzavretia zmluvy o pôžičke, prípadne iný dôkazný prostriedok preukazujúci vlastníctvo takejto finančnej hotovosti. Ani výpoveďou svedkyne E. E. nebolo preukázané ani vyvrátené, že spoločnosť žalobcu prevzala finančné prostriedky z pôžičky.

40. Žalovaný namietal, že žalovaný vo výpovedi nekonštatoval, že F. B. (pri odovzdávaní peňazí) prítomná nebola, iba opomenul spomenúť jej prítomnosť, a to z dôvodu, že jej prítomnosť v dome, v ktorom žila s jeho otcom, bral ako samozrejmosť, a zároveň vzhľadom na jej nezvestnosť ani nepovažoval za dôležité uviesť to, že pri tom bola prítomná aj ona, keďže v čase jeho výsluchu nebolo možné vykonať jej výsluch.

41. K námietke žalovaného v odseku 40 odvolací súd poukazuje na obsah spisu, z ktorého vyplýva, že žalovaný bol vypočutý na pojednávaní dňa 27.2.2019 (zápisnica o pojednávaní na čl. 189) aj za prítomnosti právnych zástupcov strán sporu a okrem iných odpovedal na otázku právneho zástupcu žalobcu: „kto všetko bol prítomný pri odovzdávaní týchto finančných prostriedkov pani C.?“, odpovedal: „bol tam prítomný otec, ja, pani C. a pán C. k tomu sme sa už vyjadrovali“. V podaní žalovaného zo dňa 17.8.2016 (vyjadrenie k žalobe) na čl. 37, žalovaný okrem iného uviedol, že pri preberaní a odovzdávaní hotovosti boli prítomní dvaja svedkovia: G. C. a E. B.), pričom navrhol vypočuť ako svedkov: E. C., G. C., E. B.. Odvolací súd konštatuje, že otázka na žalovaného týkajúca sa uvedenia konkrétnych osôb prítomných pri odovzdávaní finančnej hotovosti (v zmysle zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2004) bola položená jednoznačne a aj odpoveď žalovaného bola jednoznačná (zhodná tak v písomnom podaní zo dňa 17.8.2016 ako aj vo výpovedi na pojednávaní dňa 27.2.2019), bez toho, aby z nej vyplývala ešte iná možnosť. Snaha žalovaného v odvolaní o doplnenie výpovede z pojednávania zo dňa 27.2.2019 (doplnenie skutkového tvrdenia o okolnostiach odovzdania peňazí) pred okresným súdom o to, že odovzdávanie bola prítomná aj ďalšia osoba F. B., je podľa odvolacieho súdu iba snahou o zosúladenie výpovede žalovaného s výpoveďou svedka E. B., ktorý vo svojej výpovedi označil aj F. B. ako ďalšiu osobu prítomnú pri odovzdávaní (preratúvaní peňazí). Uvedený postup žalovaného nie je podľa odvolacieho súdu ani procesne možný, keďže bol pred súdom prvej inštancie riadne vypočutý, nežiadal svoje opätovné vypočutie a predtým ako okresný súd vydal napadnutý rozsudok vyhlásil uznesením na pojednávaní dňa 12.12.2022 (zápisnica o pojednávaní na čl. 448) dokazovanie za skončené. Ale predovšetkým je potrebné uviesť, že žalovaný predniesol uvedené tvrdenie ako prostriedok procesnej obrany, teda novotu až v odvolaní. Pokiaľ ide o dôvody, ktoré žalovaný uvádza ako argumentáciu, prečo toto svoje skutkové tvrdenie neuviedol pred súdom prvej inštancie, žalovaný odôvodňuje tým, že to opomenul spomenúť [keď prítomnosť F. B. v dome bral ako samozrejmosť, a vzhľadom na jej nezvestnosť to nepovažoval za dôležité, keďže v čase jeho výsluchu nebolo možné ju vypočuť, nepovažuje odvolací súd za také, ktoré by napĺňali predpoklad v zmysle § 366 písm. d) (ani písm. a/, b/, c/)] nebolo možné v odvolacom konaní na tieto novoty (nové skutkové tvrdenia žalovaného prednesené až v odvolacom konaní) prihladiť, keďže neboli splnené podmienky podľa § 366 CSP.

S ohľadom na uvedené považoval odvolací súd námietku označenú v odseku 39 za nedôvodnú. Odvolací súd poukazuje aj (na ďalší) rozpor vo výpovediach, rovnako ako súd prvej inštancie, keď žalovaný uviedol aj p. C. ako osobu prítomnú odovzdania finančnej hotovosti, na rozdiel od svedka E. B., ktorú osobu p. C. pri odovzdávaní finančnej hotovosti neuviedol.

42. Žalovaný namietal, že okresný súd vidí rozpor vo výpovediach (podľa okresného súdu z výpovede žalovaného vyplýva, že peniaze si prepočítavala p. C. asi hodinu a podľa svedka E. B., boli prepočítané rýchlo, nakoľko mali čítačku), ktoré si však žiadnym spôsobom neodporujú, keď prepočítanie sumy 150.000.000,- Sk mohlo vzhľadom na tak vysokú sumu trvať aj niekoľko hodín, avšak vzhľadom na to, že mali k dispozícii počítačku peňazí, prepočítanie trvalo cca. hodinu, čo je v porovnaní s ručným počítaním s istotou možné považovať za rýchle prepočítanie. Predložil príkladmo popisy počítačiek peňazí, z ktorých vyplýva, že počítajú bankovky s rýchlosťou 1000 bankoviek za minútu. Pri sume 150.000.000,- Sk rozdelených len na bankovky v hodnote 5.000,- Sk by išlo o 30.000 ks bankoviek, čo znamená min. 30 minút prepočítavania pomocou počítačky (neberúc do úvahy maximálny počet bankoviek na 1 vstup, čo je pri väčšine počítačiek okolo 200 ks a neberúc do úvahy ľudský faktor, keď treba prepočítané bankovky vybrať a vložiť ďalšiu kôpku bankoviek, čiže ani 30 minút by nepostačovalo na prepočítanie 30.000 ks bankoviek). Okrem toho, finančné prostriedky v sume 150.000.000,- Sk pozostávali nielen z bankoviek v hodnote 5.000,- Sk, ale aj bankoviek v nižšej hodnote, a teda aj počet kusov bankoviek bol vyšší. Trvanie prepočítavania cca. 1 hodina je preto primerané a rozpor vo výpovediach, ktorý okresný súd videl, neexistuje.

43. K námietke žalovaného označenej v odseku 42 odvolací súd poukazuje na obsah výpovede žalovaného na pojednávaní dňa 27.2.2019 (zápisnica o pojednávaní na čl. 189), z ktorej okrem iného vyplýva, že „pani C. sme vyplatili peniaze, boli vo veľkej taške, asi hodinu ich prerátavala, boli v tisíckach a 5-tisíckach.“ Svedok E. B. vo výpovedi (zápisnica o výsluchu konaného dňa 24.5.2022 formou videokonferencie na čl. 350) uviedol, že peniaze boli v trezore, k reálnemu odovzdaniu došlo k D., v rodinnom dome G. H. XX. Peniaze si prevzala p. C. a p. B.. Peniaze si prerátali obidve, p. B. a p. C.. Nakoľko robili stále s peniazmi, mali čítačku, peniaze boli rýchlo prepočítané. I. C. prišla o 8.30 hod. a okolo 11.00 hod, mohli ísť z D. k notárke do Serede. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že existuje rozpor vo výpovediach žalovaného ako aj svedka E. B. ohľadom odovzdania finančnej hotovosti, avšak rozpor, ktorý mal na mysli aj prvoinštančný súd sa netýka doby trvania prepočítania (ako sa mylne domnieva žalovaný v odvolaní), ale osoby/osôb, ktoré prepočítanie realizovali, ako aj spôsobu, keď žalovaný prítomný odovzdávania neuviedol, že by p. C. použila počítačku bankoviek a to na rozdiel od svedka E. B., ktorý uviedol použitie počítačky bankoviek p. C. ale aj F. B.. S ohľadom na uvedené odvolacia námietka žalovaného v odseku 40 neobstoí.

44. Žalovaný aj namietal, že z výpovede E. B. jednoznačne vyplýva ako sa k finančným prostriedkom 150.000.000,- Sk dostal, keď počas svojho výsluchu jasne a neomylné uviedol, odkiaľ pochádzali peňažné prostriedky, ktoré následne poskytol žalovanému.

45. Odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu Zápisnice o výsluchu konaného dňa 24.5.2022 prostredníctvom videokonferencie (sp. zn. 20Cd/1/2022) na čl. 350 okrem iného vyplýva, že svedok od roku 1990 do 2008 predal nehnuteľnosti: bývalé STAPO Hlohovec – stavebný podnik za 1,5 mil. eur, diskotéku Oceán v Leopoldove za 400.000,- eur, reštauráciu FIMA (Jašterka) za 350.000,- eur, dom na námestí oproti kostolu (polyfunkčná budova) za 500.000,- eur pánovi J., rodinný dom v D. za 70.000,- eur, byt v K. za 50.000,- eur, 4 byty v D. za 200.000,- eur, pozemky, ktoré boli napísané na p. B. v I. za 500-600.000,- eur, pozemok v Leopoldove za 100.000,- eur, dom v L. za 50.000,- eur, firmu autopožičovňa, z ktorej autá rozpredal za 1.000.000,- eur a ďalšie nehnuteľnosti, ktoré si nepamätá.

46. S poukazom na uvedené v odseku 44, svedok E. B. vo výpovedi iba uviedol predaje, ktoré vykonal v rokoch 1990-2008, a za ktoré mal obdržať ním uvedené finančné čiastky (bez uvedenia a identifikácie konkrétnych zmlúv, dátumov, spôsobu vykonania úhrad kúpnych cien), ktoré po spočítaní predstavujú sumu 4.820.000,- eur, ktorá ani nedosahuje sumu pôžičky (4.979.087,83 eur). Podľa odvolacieho súdu z uvedeného na rozdiel od námietky žalovaného ani z výpovede svedka E. B. nevyplýva, že žalovaný podľa jeho tvrdenia ako veriteľ dňa 13.8.2008 disponoval finančnou hotovosťou 150.000.000,- Sk/4.979.087,83 eur), ktorú odovzdal v zmysle zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2008.

47. Ďalej žalovaný argumentoval tým, že okresný súd sa nevysporiadal a nevyjadril k uznaniu dlhu z roku 2014, ktoré bolo podpísané a v dôsledku, ktorého začala plynúť nová premlčacia lehota. Ide o rozhodujúcu skutočnosť, pretože k podpísaniu uznania dlhu, ktorý nevznikol, by nemala F. B. žiaden dôvod. Poukázal na to, že uznanie dlhu má svojou povahou najbližšie k urovnaniu (§ 585 Občianskeho zákonníka), pretože uznaním dlhu sa potvrdzuje právny základ existencie záväzku. Sú dokonca názory, že uznanie dlhu predstavuje poddruh urovnania, a preto na dohodu o uznaní dlhu možno podporne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka o urovnaní, najmä pokiaľ ide o vplyv omylu na uznávací prejav vôle dlžníka (pozri § 586 Občianskeho zákonníka). Uznanie dlhu sa od urovnania líši tým, že uznanie dlhu spočíva len na ústupkoch jednej zmluvnej strany (konkrétne na strane dlžníka). Uznanie dlhu predstavuje, rovnako ako urovnanie, nový samostatný dôvod plnenia. Uznaný záväzok je napriek svojej identite s pôvodným záväzkom nezávislý od skutočnosti, či predtým existovalo pochybné alebo sporné právo.

48. Odvolací súd zotrváva na závere v zmysle odseku 51 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu č. k. 9Co/187/2019 zo dňa 7.7.2020 a to, že len v prípade existencie právneho vzťahu z pôžičky, a len v prípade kladného vyriešenia tejto otázky, t. j. unesenia dôkazného bremena na strane žalovaného ako veriteľa (aj o odovzdaní požičanej sumy) je namieste postup ohľadom dokazovania splatnosti pôžičky, ktorú sa podľa zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2008 žalobca zaviazal splatiť v hotovosti v lehote do 13.8.2009. Pričom uvedené posúdenie splatnosti by potom dotýkalo aj uznania dlhu zo dňa 12.2.2014. V danej veci však existencia pôžičky v zmysle zmluvy zo dňa 13.8.2008 preukázaná nebola. Pokiaľ ide písomnosť Uznanie dlhu zo dňa 12.2.2014 odvolací súd uvádza nasledovne:

49. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 29.12.2017 založil žalovaný do spisu notárom overenú fotokópiu Uznanie dlhu zo dňa 12.2.2014 (č.l. 127), v ktorom žalobca zastúpený konateľkou F. B. uznal žalovanému ako veriteľovi dlh vo výške 3.983.270,26 Eur, ktorý vznikol na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 13.8.2008, celkovo poskytnutá suma 150.000.000,- Sk (4.979.087,83 eur), pričom dlžník uhradil sumu 995.817,57 eur. Zároveň žalobca je oboznámený s tým, že pôžička 150.000.000,- Sk bola splatná do 13.8.2009, pričom podpisom dokumentu uznáva premlčaný dlh a je si plne vedomý plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby a tiež si je vedomý účinkov uznania dlhu (pripojený ručne písaný podpis F. B. bez overenia). Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 17.8.2016 (čl. 37) žalovaný uviedol, že žalobca zastúpený E. C. (konateľkou) uznal svoj záväzok čo do dôvodu a výšky, avšak písomnosť nevie predložiť, nakoľko ju nevie dohľadať v dokladoch.

50. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

51. Uznanie dlhu je samostatným zabezpečovacím inštitútom, ktorý plní zabezpečovaciu funkciu tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Pre platnosť úkonu nie je pritom rozhodujúce, či dlh v čase prejavu skutočne existoval. Na druhej strane z definovania tohto úkonu je zrejmé, že nedodržanie jeho písomnosti má za následok jeho absolútnu neplatnosť. Z hľadiska obsahových náležitostí, pre platnosť prejavu je rozhodujúce, či tento prejav obsahuje: označenie oprávnenej osoby (veriteľa), označenie povinnej osoby (dlžníka), určenie dôvodu dlhu (spravidla jeho právne kvalifikovanie, napr. pôžička zo dňa), uvedenie výšky dlhu, skutočností, z ktorých vyplýva vedomosť (pripravenosť plniť) dlžníka o svojej povinnosti. Podstatné je iba to, že uvedený prejav spĺňa náležitosti predpokladané ustanovenia § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 558 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 558 veta druhá Občianskeho zákonníka upravuje výnimku pre prípad, že uznávaný dlh je premlčaný. V takom prípade má prejav o uznaní dlhu účinky uznania len vtedy, ak ten kto dlh uznal o premlčaní vedel. Vzhľadom na požiadavku právnej istoty bude vhodné túto skutočnosť v uznávacom prejave vyjadriť. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať vedomosť o premlčaní zaťažuje veriteľa. Ak dlžník o premlčaní nevedel, uznanie dlhu právny následok v podobe uvedenej právnej domnienky síce nemá, avšak aj v takom prípade takýto prejav má za následok zmenu premlčacej doby a začína plynúť nová premlčacia doba. Teda aj vtedy, ak žalovaný uznal premlčaný dlh a o premlčaní pritom nevedel, došlo v dôsledku uznania čo do dôvodu a výšky uplynutím premlčacej lehoty na plnenie uvedenej v uznaní k založeniu behu novej premlčacej doby a to napriek tomu, že v takomto prípade v dôsledku nevedomosti dlžníka o premlčaní nedošlo k vzniku domnienky o existencii dlhu. Dôsledkom toho je, že dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať existenciu dlhu zaťažuje veriteľa. V prípade,

že uznaný dlh bol zabezpečený niektorým zabezpečením inštitútom, dôsledky na zabezpečenie vyplývajú z právnej úpravy toho ktorého zabezpečovacieho inštitútu.

52. S ohľadom na ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka je nutné podľa odvolaciemu súdu písomnosť označenú ako „Uznanie dlhu“ zo dňa 12.2.2014 posudzovať podľa § 558 Občianskeho zákonníka (a § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Iba v prípade preukázania, že predmetné uznanie spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom, by bolo nutné vychádzať z domnienky o existencii dlhu v čase uznania, keď dochádza k presunu dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka a teda na žalobcu, ktorého zaťažuje povinnosť preukázať (prípadnú) neexistenciu dlhu (záväzok nevznikol, zanikol alebo bol prevedený na iného). Zároveň je nutné poukázať aj na to, že nedodržanie písomnosti uznania dlhu má za následok jeho absolútnu neplatnosť (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom žalobca v konaní pred okresným súdom poprel, že by podpis konateľky F. B. bol jej podpisom.

53. Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov, ods. 2 dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

54. Žalovaný v konaní predložil písomnosť overenú kópiu Uznanie dlhu zo dňa 12.2.2014, na ktorom je ako konateľka žalobcu označená F. B. s pripojeným ručne písaným podpisom. Ide o súkromnú listinu, pri ktorej neplatí prezumpcia správnosti ako v prípade verejných listín, pri ktorých povinnosť dôkazného bremena má osoba, pri ktorej verejná listina svedčí. V konaní žalobca poprel pravosť (podpis F. B.) predloženej listiny, namietal, že nejde o originál, ako aj jej pravdivosť, bolo preto povinnosťou žalovaného v zmysle zásady prenesenia dôkazného bremena tvrdenia žalobcu vyvrátiť.

55. Pri súkromnej listine stačí formálne popretie jej správnosti druhým účastníkom, aby nastúpila dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno toho účastníka, ktorý tvrdil skutočnosti, ktoré mali byť súkromnou listinou preukázané. Za situácie, kedy žalobca poprel skutočnosti, ktoré majú vyplývať z predloženej súkromnej listiny, tak žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadom preukázania tých skutočností, ktoré mali byť súkromnou listinou preukázané (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/199/2005).

56. Pre posúdenie súkromnej listiny ako dôkazného prostriedku je významná jej pravosť. Podľa všeobecných zásad je listina pravá, ak pochádza od jej vystaviteľa a je ním aj podpísaná. Pri hodnotení dôkazov sa uplatní právna domnienka, že ak je preukázaná pravosť súkromnej listiny, považuje sa za správne, zodpovedajúce vôli vystaviteľa to, čo je uvedené nad jeho podpisom. Pravá listina je tak dôkazom o tom, že jej vystaviteľ urobil prehlásenie v nej zachytené alebo prejav v nej obsiahnutý. Dôkazné bremeno ohľadne pravosti listiny je na účastníkovi, ktorý z pravosti listiny vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky. Ak preukáže ten, kto zo súkromnej listiny vyvodzuje pre seba priaznivé následky to, že je listina pravá, tak dôkazné bremeno opaku nesie tá sporová strana, ktorá popiera pravdivosť tejto listiny.

57. Odvolací súd uvádza, že Uznanie dlhu datované dňa 12.2.2014 je bežným dôkazným prostriedkom v zmysle § 187 ods. 2 CSP, a to konkrétne dôkaz – listinu. K uvedenému konštatuje, že žalobca dôvodne namietal pravosť tejto listiny (podpis F. B.), keďže žalovaný neunesol dôkazné bremeno v tomto smere, keď v konaní nebolo žalovaným preukázané, že podpis nachádzajúci sa na Uznaní dlhu zo dňa 12.2.2014 pod textom je vlastnoručným podpisom F. B.. Odvolací súd ešte dopĺňa, že predmetný podpis na Uznaní dlhu zo dňa 12.2.2014, ktorý má byť vlastnoručným podpisom F. B., je zjavne odlišný od podpisu F. B. ako konateľky žalobcu na Plnomocenstve datovanom dňa 20.10.2015 na čl. 7 (ktorým žalobca zastúpený konateľkou F. B. splnomocnil na zastupovanie v danej veci právneho zástupcu), ako aj od podpisu F. B. ako konateľky žalobcu na Kúpnej zmluve zo dňa 5.4.2011, ktorý bol overený notárom dňa 6.4.2011 (na čl. 131).

58. Podľa § 552 Občianskeho zákonníka, pohľadávku možno zabezpečiť aj záložnou zmluvou. Ako sa zabezpečuje pohľadávka zálohom veci alebo práva je upravené v časti o vecných právach.

59. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia

pohľadávky z predmetného záložného práva (ďalej len záloh), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

60. Účelom záložného práva je iba zabezpečiť pohľadávku, preto záložné právo nemôže samo osebe existovať. Je závislé čo do vzniku i čo do trvania na pohľadávke, ktorú má zabezpečiť. Samotné zabezpečenie pohľadávky záložným právom spočíva v tom, že spočiatku t.j. od vzniku záložného práva až po jeho konečnú realizáciu núti dlžníka splniť dlh (tzv. zabezpečovacia funkcia), následne t.j. ak splatná pohľadávka nie je riadne a včas splnená, má záložný veriteľ právo uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu (tzv. uhradzovacia funkcia). Záložné právo je podporným zdrojom uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa. Spätosť záložného práva s pohľadávkou má ten dôsledok, že aj vtedy, ak bola uzavretá záložná zmluva, avšak ak pohľadávka neexistuje, má to za následok, že záložné právo nevznikne, a to ani vtedy, ak došlo k jeho registrácii (vkladu) záložného práva predpísaným spôsobom.

61. Keďže v danej veci existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebola preukázaná, bolo nutné vychádzať zo záveru uvedeného v odseku 60, že záložné právo nevzniklo, teda už nie je na mieste ani posudzovať jeho premlčanie, preto nebolo potrebné zaoberať sa ani odvolacou argumentáciou žalovaného označenou v odseku 6.

62. Žalovaným uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

63. Podľa § 220 ods.2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

64. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd konštatuje, že zo strany prvoštánčného súdu je napadnutý rozsudok primerane odôvodnený v zmysle § 220 ods. 2 CSP vo vzťahu k vyhoveniu žaloby (l. výrok), je preskúmateľný. Možno však konštatovať čiastočnú dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktorá však nie je v takej intenzite, ktorá by v konečnom dôsledku mala vplyv na správnosť rozhodnutia, pričom odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 3 CSP čiastočne pochybenie okresného súdu svojím rozhodnutím odstránil. S ohľadom na uvedené podľa odvolacieho súdu nedošlo ani k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

65. Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

66. V zmysle § 366 Civilného sporového poriadku, v odvolacom konaní nemožno uplatniť nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (teda v prvej inštancii nepredložené) iba v obmedzenom rozsahu a iba do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3).

67. Hoci žalovaný k odvolaniu pripojil popisy počítačiek na čl. 464- 465, teda sa jedná o novotu, nebolo možné v odvolacom konaní na tieto novoty (listinné dôkazy) prihliadnuť, keďže neboli splnené podmienky podľa § 366 CSP. Pokiaľ ide o tvrdenie, že žalobca nadobudol kúpou viaceré nehnuteľnosti, na ktoré by bez pôžičky, podľa účtovných záznamov nemal dostatok finančných prostriedkov, odvolací súd konštatuje, že na uvedený prostriedok procesnej obrany neprihliadol, keďže neboli splnené zákonné predpoklady v zmysle § 366 CSP a preto ani nepostupoval podľa § 384 ods. 3 CSP.

68. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne právne uzavrel, že žaloba bola podaná dôvodne, keď žalovaný neunesol dôkazné bremeno preukazujúce odovzdanie peňazí žalobcovi, nedošlo k vzniku zmluvy o pôžičke a teda nedošlo ani k vzniku záložného práva (v zmysle predmetnej záložnej zmluvy).

69. Po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalovaného, s poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd dospel k záveru, že ani jeden z odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom nebol naplnený, resp. pokiaľ bola odvolacia argumentácia sčasti dôvodná, nemalo to dopad na samotné rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil, a to vrátane II. výroku o trovách konania, kde súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

70. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

71. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

72. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

73. V tomto odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, a preto podľa citovaných ustanovení žalobcovi vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. Prípadnú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúcich výnimočné nepriznanie náhrady trov úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné) ako už bolo uvedené, odvolací súd nezistil. Odvolací súd preto žalovanému priznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

74. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania (akt. stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania (akt. strany), ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (akt. strán) (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

75. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

- 2 -

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).